

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи з дисципліни

«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»

*(для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа
та страхування» всіх форм навчання)*

(Електронне видання)

Сєверодонецьк 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи з дисципліни

«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»

*(для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа
та страхування» всіх форм навчання)*

(Електронне видання)

Затверджено
на засіданні кафедри фінансів
і банківської справи
Протокол №5 від 21.01.2021

Сєверодонецьк 2021

УДК 336.1

Методичні вказівки до самостійної роботи із дисципліни «Місцеві фінанси» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання) (Електронне видання) / Уклад.: А.А. Мартинов, Е.В. Чернодубова. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 11 с.

Методичне видання спрямоване на самостійне вивчення і засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу і набуття практичних навичок з дисципліни «Місцеві фінанси». Методичні вказівки містять рекомендації щодо виконання самостійної роботи, перелік теоретичних питань та практичні завдання.

Методичні матеріали розраховані на студентів вищих навчальних закладів.

Укладачі:

доц. Мартинов А.А.
доц. Чернодубова Е.В.

Відп. за випуск:

зав. кафедрою «Фінанси і банківська справа»
д.е.н., проф.

Костирко Л. А.

Рецензент:

д.е.н., проф.

Клюс Ю.І.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Згідно з учбово-методичним планом самостійна робота виконується студентами особисто і спрямована на придбання знань і практичних навичок із дисципліни «Місцеві фінанси».
2. Варіант вибирається студентом відповідно до номера за списком у журналі академічної групи або цифр логіну для доступу в систему MOODLE.
3. Завдання складається з теоретичних питань і задач.
4. Самостійна робота виконується у друкованому виді на аркушах формату А4.
5. Вимоги до оформлення самостійної роботи наступні:
 - 1 сторінка – титульний лист з обов'язковою указівкою варіанта;
 - 2 сторінка – зміст;
 - 3 сторінка – відповіді на теоретичні питання і рішення задач;
 - остання сторінка – список літературних джерел (рекомендується використовувати не менш 5 джерел).
6. Термін здачі самостійної роботи визначається графіком, що встановлений директором, але не пізніше ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії.
7. Студент, що не виконав самостійну роботу, не допускається до заліку/екзамену з даного курсу.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ВАРІАНТ №1

1. Історія виникнення і становлення науки про місцеві фінанси.
2. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів.

ВАРІАНТ №2

1. Основні функції місцевих фінансів та економічний механізм управління територіями.
2. Звітність про виконання місцевих бюджетів.

ВАРІАНТ №3

1. Дайте характеристику територіальній громаді як суб'єкту економічної та фінансової діяльності.
2. Контроль фінансової діяльності місцевого самоврядування.

ВАРІАНТ №5

1. Охарактеризуйте бюджетний процес та координацію діяльності учасників бюджетного процесу.
2. Види об'єктів права комунальної власності.

ВАРІАНТ №6

1. Охарактеризуйте особливості економічного і політичного впливу на бюджет органу місцевого самоврядування.
2. Види фінансових ресурсів комунальних підприємств.

ВАРІАНТ №7

1. Охарактеризуйте бюджет місцевого самоврядування.
2. Що таке комунальний кредит?

ВАРІАНТ №8

1. Джерела формування доходів місцевого самоврядування за рівнями місцевих бюджетів.
2. Порядок складання й затвердження кошторисів комунальних підприємств.

ВАРІАНТ №9

1. Порядок здійснення позики місцевим бюджетам в Україні.
2. Історичний аспект створення і правова база формування позабюджетних фондів органів місцевого самоврядування в Україні.

ВАРІАНТ №10

1. Охарактеризуйте процес затвердження і виконання місцевого бюджету.
2. Історія становлення і розвитку бюджетних відносин в Україні.

ВАРІАНТ №11

1. Адміністративно-територіальний устрій в Україні та його вплив на реалізацію бюджетної політики.
2. Резервні фонди: правова база, надходження та видатки.

ВАРІАНТ №12

1. Нетрадиційні джерела доходної частини самоврядних бюджетів.
2. Розкрийте зв'язок між виконанням бюджету та оцінкою програм.

ВАРІАНТ №13

1. Методи планування і ефективне використання видаткової частини місцевих бюджетів.
2. Назвіть основні методи управління комунальними платежами.

ВАРІАНТ №14

1. Принципи формування і розподілу місцевих бюджетів. Розпис місцевого бюджету.
2. Класифікація витрат житлово-комунального господарства.

ВАРІАНТ №15

1. Охарактеризуйте відносини між органами місцевого самоврядування.
2. Регіональне вирівнювання в системі міжбюджетних відносин.

ВАРІАНТ №16

1. Механізми внесення змін до бюджетних призначень.
2. Система контролю за видатками місцевого бюджету.

ВАРІАНТ №17

1. Охарактеризуйте місцеві податки і збори.
2. Витрати місцевого бюджету на соціальний захист населення.

ВАРІАНТ №18

1. Розкрийте структуру доходів місцевих бюджетів.
2. Які існують цільові допомоги і субсидії з місцевих бюджетів для громадян з мінімальними доходами.

ВАРІАНТ №19

1. Роль місцевих фінансів у розвитку зарубіжних країн.
2. Фінансовий контроль, основні методи і порядок його здійснення.

ВАРІАНТ №20

1. Місцеві фінанси України. Особливості формування і використання фінансових ресурсів місцевого самоврядування.
2. Витрати місцевого бюджету на соціальну сферу.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Тестові завдання (для всіх варіантів)

1. Категорія місцеві фінанси це:

- а. сукупність фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування;
- б. місцеве господарство адміністративно-територіальних одиниць;
- в. система економічних відносин, пов'язаних з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів, необхідних органам місцевого самоврядування для виконання покладених на них завдань;
- г. сукупність матеріальних засобів, які поступають у розпорядження адміністративно-територіальних одиниць.

2. Функції, які виконують місцеві фінанси:

- а. інструмент регулювання соціального і економічного розвитку територій;
- б. контрольна, розподільча;
- в. інструмент економічного зростання;
- г. стимулююча;
- д. інструмент забезпечення громадських послуг.

3. Принципи місцевого самоврядування:

- а. самостійність, автономність, гласність, демократія;
- б. народовладдя, законність, гласність, колегіальність, поєднання місцевих і державних інтересів, виборність, правова, організаційна та матеріально-фінансова самостійність у межах повноважень;
- в. підзвітність та відповідальність перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб, державна підтримка та гарантії місцевого самоврядування, судовий захист прав місцевого самоврядування;
- г. підзвітність і підконтрольність перед державними органами влади.

4. Які види бюджетів відносяться до бюджетів місцевого самоврядування:

- а. бюджети територіальних громад, сіл, селищ, міст та їх об'єднань;
- б. обласні та районні бюджети;
- в. бюджети районів у містах.

5. Фінансова незалежність місцевого самоврядування – це:

- а. незалежність органів місцевого самоврядування від загальнодержавних органів влади у прийнятті певних рішень щодо місцевих проблем при наявності забезпечення їхнього вирішення відповідними коштами;
- б. незалежність органів місцевого самоврядування від рішень загальнодержавних органів влади;

в. право органів місцевого самоврядування самостійно приймати рішення в сфері місцевих фінансів.

6. Комунальний кредит – це:

- а. сукупність економічних відносин між міжнародними фінансовими інститутами та органами місцевого самоврядування, при яких останні виступають у ролі позичальника і кредитора;
- б. сукупність економічних відносин між органами державної влади та управління на місцях, з одного боку, та фізичними і юридичними особами – з другого, при яких перші виступають в якості позичальника, кредитора і гаранта;
- в. сукупність економічних відносин між органами місцевого самоврядування, з одного боку, та фізичними і юридичними особами – з другого, при яких перші виступають в якості частіше позичальника, рідше кредитора.

7. Коефіцієнт вирівнювання – це:

- а. показник, що дорівнює обсягу коштів, необхідних місцевому самоврядуванню для збалансування бюджету;
- б. коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотацій вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету України з місцевих бюджетів, з метою зміцнення доходної бази бюджетів місцевого самоврядування;
- в. коефіцієнт, що визначається для розрахунку частки видатків у плановому розмірі доходів місцевого самоврядування.

8. Які переваги програмно-цільового методу планування бюджету?

- а. сприяє більш ефективному використанню бюджетних коштів;
- б. дає можливість встановити безпосередній зв'язок між виділенням бюджетних коштів та результатами їх використання;
- в. сприяє дієвому контролю за витрачанням бюджетних коштів.

9. Міжбюджетні відносини – це:

- а. сукупність міжбюджетних трансфертів, що здійснюються протягом бюджетного року;
- б. відносини між державою, АРК та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією та законами України;
- в. відносини між органами місцевого самоврядування, метою яких є збалансування місцевих бюджетів.

10. Бюджетне регулювання – це:

- а. надання коштів з місцевих бюджетів державному бюджету з метою збалансування доходів і видатків державного бюджету;
- б. надання коштів з державного бюджету місцевим бюджетам з метою збалансування доходів і видатків усіх бюджетів;
- в. надання коштів з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам у формі субсидій.

11. Фінансове вирівнювання – це:

- а. приведення у відповідність витрат бюджетів (за економічною та функціональною класифікацією) до гарантованого державою мінімального рівня соціальних послуг на душу населення, ліквідація значних диспропорцій у здійсненні видатків у розрізі окремих територій;
- б. перерозподіл фінансових ресурсів між бюджетами різних рівнів;
- в. спрямування коштів з «багатших» регіонів у «бідні» з метою збалансування доходної і видаткової частин місцевих бюджетів.

12. Який орган державної влади чи місцевого самоврядування затверджує місцевий бюджет:

- а. Верховна Рада України;
- б. облдержадміністрація;
- в. Кабінет Міністрів України;
- г. Міністерство фінансів України;
- д. місцеві ради.

Практичні завдання

Задача I (Варіант 1, 6, 11, 16)

Розрахувати суму дефіциту бюджету міста та розмір субвенції за наступними показниками:

- сума власних доходів бюджету – 2 300 тис. грн.
- сума закріплених доходів бюджету – 2 800 тис. грн.
- сума видаткової частини бюджету – 5 900 тис. грн.
- сума субвенції – 45 % суми дефіциту бюджету.

Задача II (Варіант 2, 7, 12, 17)

Розрахувати коефіцієнт фінансової автономії бюджету міста та зробити висновки про фінансову незалежність органів місцевого самоврядування міста за наступними показниками:

Видатки міського бюджету складають:

- державне управління – 10041,7 тис. грн.

- правоохоронна діяльність – 10678 тис. грн.
- освіта – 9390,6 тис. грн.
- охорона здоров'я – 9873,4 тис. грн.
- житлово-комунальне господарство – 35150 тис. грн.
- цільові фонди – 1000 тис. грн.
- резервний фонд – 800 тис. грн.

Дефіцит бюджету складає 17% суми видаткової частини бюджету.
Закріплені доходи бюджету складають 51300 тис. грн.

Задача III (Варіант 3, 8, 13, 18)

Визначити окремо суму поточних видатків та видатків розвитку міського бюджету за такими напрямками використання коштів бюджету:

- соціальний захист і соціальне забезпечення – 2844 тис. грн.
- соціально-культурна сфера – 493 тис. грн.
- інвестиційна діяльність – 43 тис. грн.
- сплата основної частини боргу органів місцевого самоврядування – 12 тис. грн.
- охорона здоров'я – 6170 тис. грн.
- державне управління – 628 тис. грн.
- придбання обладнання, транспортних засобів та іншої техніки – 252 тис. грн.
- реалізація програми соціально-економічного розвитку міста – 351 тис. грн.
- фізична культура і спорт 146 тис. грн.

Задача IV (Варіант 4, 9, 14, 19)

Розрахувати загальну потребу району у лікарняних ліжках враховуючи, що в районі проживає 170 тис. осіб, кількість хворих, які госпіталізовані за рік складає 32300 осіб, одне лікарняне ліжко використовується 300 днів на рік, а середня тривалість перебування хворого у лікарні становить 12 днів. Розрахувати середньорічну кількість ліжок, якщо з 1 травня планується додатково ввести в експлуатацію 75 ліжок.

Задача V (Варіант 5, 10, 15, 20)

Обчислити суму доходів житлово-експлуатаційного підприємства від квартирної плати у плановому році на основі наступних даних:

- середньорічна ставка квартплати у попередньому році – 6,1 грн./кв. м;
- оплачувана житлова площа на початок планового року – 125400 кв. м;
- з 25 квітня планується ввести в дію житлову площу у розмірі 1500 кв. м, а з 27 червня – у розмірі 460 кв. м;
- з 20 липня буде виведено з експлуатації 360 кв. м житлової площі, а з 26 серпня – 240 кв. м.

Література

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI // «Голос України» від 04.08.2010. № 143.
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI // «Голос України» від 04.12.2010. № 229 (№ 229-230).
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997р. №280/97. – ВР // Закони України. – К., 1997. – Т. 12. С. 180-229.
4. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» від 15.07.97р. №452/97. – ВР // Закони України. К.: 1998. Т.13.
5. Ніколаєва О.М., Маглаперідзе А.С. Місцеві фінанси: Навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2013. – 354 с.
6. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: [навч. посіб.] / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська, М.І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.
7. Бечко П.К., Ролінський О.В. Місцеві фінанси: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192с.
8. Зайчикова В.В. Місцеві фінанси України та європейських країн. – К.: НДФІ, 2007. – 299 с.
9. Місцеві фінанси. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Т.М. Рева, К.Ф. Ковальчук, Кучкова Н.В. К.: ЦНЛ, 2007. 208с.
10. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / О.О. Сунцова. – Київ: ЦНЛ, 2009. 488с.
11. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України: навч. посіб. / Ю.В. Пасічник К.: Знання, 2008. 608с.
12. Фещенко Л.В Бюджетна система: навч. посіб. / Л.В. Фещенко, П.В. Проноза, Н.В.Кузминчук – К.: Кондор, 2008. 440с.

Учбове видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
із дисципліни: **«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»**
(для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування» всіх форм навчання)

Укладачі:

доц. Мартинов А.А.

доц. Чернодубова Е.В.

Підписано до друку

Формат 60x84 1/16. Папір типограф. Гарнітура Times New Roman

Друк офсетний. Умов. друк. арк. 0,25. Уч. вид. л.

Тираж 20 екз. вид. № . Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля
проспект Центральний 59-а, м. Сєвєродонецьк, 93400, Україна
Адрес редакції: проспект Центральний 59-а, м. Сєвєродонецьк, 93400, Україна